

Üörenicinin soyadı hem adı
Okul

**GAGAUZ DİLİNDÄ HEM LİTERATURASINDA
REGIONAL OLİMPİADASI, 2023
XI KLAS.**

Verili fragmenti okuyun

Arpinanın gençlii razgeldi Besarabiyada romin vakıdında. Makar vardı kendi toprakları, yaşamak kolay diildi. Çiftçilik işini bobası batularının sırasınca götürürdü. Adamnar hayvannarlan hep bir kırda – bayırdıdaydı.

Aklında, nicä onu da meraya alardılar. Kır çökmek vakıdını kızçaaz uzun kişi zamanında dayanıksız beklərdi. Aar işä onu koymazdılara, ama adamnara su getirərdi, peşkiri döşədip, üstünə çabucak imää koyardı. Kızçaaz kır meydannından havezini alamazdı. Vani batüsü üürettiydi kosayı çekmää, mayıl olarak, ne tez Arpinka bu işin kolayını aldı. Kızçaaz herbir otu, kır çiçeeni bilärdi. Arpinanın usaklısı ayındı.

Bir kır çiçää gibi serbestlikte büdüdüydü. İncä belli, kıvrak, orta boydaydı. Menevşä benizdä gözlerini uzun kirpiklär saklardı. Biyaz tenni üzündä kara kaşları, şıralı dudakları göz alınmaz mayıllıydı...

Küçüktän taa Arpinkanın annadılmaz sevgili saygısı vardı bobasına. Geç avşamnar tokatta onu kıldan beklərdi. Yaz günneri kayet uzundu – onun küçük cancaaızını darsıklık sarardı. Açıq geç avşamnen yorgun adam oturardı sundurmada da annadardı, ne iş yapmış gün uzunnuunda, o hiç hesap almazdı, nezaman Arpina erleşmiş onun dizlerinä, da incä parmacıklarının kıvradēr onun bıyıklarını. Bobası suazlarkan kızçaazın uzun peliini, aucunda kabarcıklar ilişärdi saççaazlarına, da başını, sansın üzlän iinä saplardı, ama o bir sindirməz acıydı, angısını Arpina kayıldı hergün çekmää. Ona gelärdi, ani taa kuvetli adam bu dünnedä yok. Arpinanın aklında kaldı laflar, ani tätüsü sıkça tekrarlardı, nicä duayı: “Topraa öp, doyumsuz bayılınca sev, yorulmak bilmedään, gözlerin obalınca onu işlä”...

M.Mercanka "Menevşelär civgında"

	Verili yaratma fragmentinä analiz yapın		Ballar	
1.	Koyulmuş soruşlara, tekstä temelleneräk, cuwap veriniz:		L	L
	a) Nesoy iş kırda kızçaaz yapardı? (<i>1 cümle</i>)		0	0
			1	1
			2	2
	b) Neyä Arpinka kırda küçüktän üürendi? (<i>1 cümle</i>)		L	L
			0	0
			1	1
	c) Kimä Arpinkanın sevgili saygısı vardı? (<i>1 cümle</i>)		2	2
			L	L
			0	0
			1	1
			2	2
2.	Tekstä temelleneräk hem kendi düşünmeklerinizä dayanıp, Arpinanın hem bobasının arasında baalantıyı yazdırın. (<i>3 cümle</i>)		L	L
			0	0
			1	1
			2	2
			3	3
			4	4
3.	Kendi düşünmeklerinizi yazın, nicä annêrsiniz Arpinkanın bobasının laflarını: <i>“Topraa öp, doyumsuz bayılınca sev, yorulmak bilmedään, gözlerin obalınca onu işlä”?</i> (<i>3 cümle</i>)		L	L
			0	0
			1	1
			2	2
			3	3
			4	4
4.	Getirin aklınıza taa angı kır işlerini ilerki vakıtlarda çiftçilär yapardılar yazın? (<i>3 örnek</i>)		L	L
			0	0
			1	1
			2	2
			3	3
			4	4
5.	Angı predmetleri gagauz çiftçileri harman vakıdında harman erindä kullanardılar (4 predmet sıralayın).		L	L
			0	0
			1	1
			2	2
			3	3
			4	4

6.	Teksttän üç artistik kolaylığını çıkarın, ne olduğunu belli edin. Birinnän bir dallı katlı cümle düzün. 	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3
7.	Verili teksttän çıkarın: a) üç öz (kendili) adlık 	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3
	b) iki laf, angılarında konson dönmesi oldu 	L 0 1 2	L 0 1 2
	c) iki işlik izin çalımında 	L 0 1 2	L 0 1 2
8.	Çıkarın teksttän üç adlık III-üncü hallanmak tipindän: 	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3
9.	Verilmiş baalayıcıların bölümnerini belli edin: ama _____ da _____ ya..., yada _____ ne..., ne _____	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
10.	Teksttän çıkarın üç izafet konstruktyyası (izafetin hesabını belli edin): 	L 0 1 2 3 4 5 6	L 0 1 2 3 4 5 6
11.	Verilmiş laflara sinonim bulun: saygısı – _____ gençlii – _____ serbestliktä – _____ kıvrak - _____	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
12.	Yapın sintaksis analizini cümleyä: <i>Ona gelärdi, ani taa kuvetli adam bu dünnedä yok.</i> 	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7

13. “**Aylä – kuvet sizintisi**” temasına göre (15-20 cümle) kendi fikirinizi açıklayın. Fikirinizi açıklamaya deyni, aşaadaki planı hesaba alın:

- I. Temayı (konuyu) açıklayın. Cuvabın içindekilii hem temanın (konunun) baalantısı olsun.
- II. Fikirinizi argumentläyin, dil zebilliini hem dilin komunikativ kalitesini koruyun (logikayca, annamaklı, demekli, fikirli).
- III. Dolu hem dooru literatura dilinin normalarını kullanın. Temayı (konuyu) açıklayarkan, lääzimnı materialı kullanın.
- IV. Derindän kendi bakışınızı, pozițiyonuzu, kişiliinizi gösterin.

L	L
0	0
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7
8	8
L	L
0	0
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7
8	8
L	L
0	0
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7
8	8

		L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		6	6
14.	Yazın bir <i>teklif</i> Dmitri Kara Çobanın hem Mina Kösenin yıldönümüne adalı literatura avşamına. (<i>data, saat, er sizin bakışınıza görə</i>) Aşaadakı istedikleri hesaba alın: I. Butürlü janranın strukturasını koruyun. II. Situaçiyayı dooru kullanın. III. Dilin stilistikasını, gramatika kurallarını koruyun.	L 0 1 2 3 L 0 1 2 3 4 5 L 0 1 2	L 0 1 2 3 L 0 1 2 3 4 5 L 0 1 2